

Butlletí N°3 / 2025

Comencen les intervencions forestals del projecte LIFE UNCINATA*

Aquest estiu de 2025 han començat els treballs de gestió forestal dirigida a la conservació i millora de les pinedes de pi negre del Pirineu, un hàbitat d'alta muntanya considerat prioritari per la Unió Europea. Catalunya és el territori amb més representació d'aquest tipus de bosc a tot Europa, fet que en destaca la seva importància.

On hem actuat?

- Ja s'han fet intervencions a l'Alt Urgell, la Cerdanya i el Berguedà, amb gairebé 40 hectàrees treballades.
- A la tardor de 2025 s'han iniciat actuacions al Ripollès, el Pallars Jussà i el Pallars Sobirà.
- En total, LIFE UNCINATA* preveu actuar en més de 300 hectàrees de bosc.

Tipologies de gestió

El projecte combina dues línies d'actuació complementàries:

1. Gestió forestal multifuncional basada en la silvicultura naturalística, integrant la producció de fusta amb la conservació de la biodiversitat. Es fan aclarides selectives amb marcatge arbre per arbre, afavorint:
 - la regeneració natural,
 - la diversitat d'espècies i estructures,
 - la fertilitat del sòl.

El resultat: boscos multifuncionals més sans, diversos i resilents davant situacions d'estrès ambiental.

2. Rodals de lliure evolució

S'actua en boscos ja en bon estat de conservació, amb elements propis de boscos madurs (arbres molt grans o vells, fusta morta, clarianes naturals,

etc.). L'objectiu és potenciar aquests atributs de maduresa i preparar-los per a una evolució natural sense intervenció silvícola durant 25 anys. Aquests boscos, escassos al conjunt dels Pirineus, tenen una gran capacitat d'acollir biodiversitat.

Un projecte demostratiu

- Les actuacions es duen a terme en propietats públiques i privades, mitjançant acords voluntaris.
- Tot i treballar en una superfície limitada, el projecte té un caràcter demostratiu: la informació obtinguda servirà per extrapolar el model de gestió a altres zones de pi negre i serviran de referència a l'hora d'aplicar aquests models de gestió.
- Destinem molts esforços al seguiment científic per avaluar l'impacte de les actuacions sobre l'ecosistema.

Amb aquestes intervencions, fem un pas endavant en la conservació dels boscos de pi negre del Pirineu, assegurant que continuïn sent un patrimoni natural viu i resilient per a les generacions futures.

Finalitza la fase d'anàlisi i disseny de les actuacions per prevenir els impactes per sobrefreqüentació a zones sensibles i s'inicien les primeres actuacions

Per una banda, a partir de l'1 d'octubre de 2025, l'accés motoritzat a la muntanya d'Alinyà queda regulat gràcies a la instal·lació de dues barreres que impedeixen el pas de vehicles no autoritzats. Aquesta mesura ha estat impulsada pels ajuntaments de Fígols i Alinyà i d'Odèn, que han incorporat la regulació a les seves ordenances municipals. D'altra banda, s'han determinat ja les zones i mesures a aplicar sobre el terreny per reduir i prevenir l'impacte de la freqüentació sobre àrees amb fauna i flora especialment sensible a aquest fenomen

Objectiu de la mesura

- Prevenir l'impacte de les activitats recreatives sobre la biodiversitat.
- Protegir les àrees més sensibles a la sobrefreqüentació humana, on viuen espècies d'interès especial vinculades a l'hàbitat del pi negre.
- Reduir el soroll i les molèsties que poden afectar la fauna més vulnerable.

Com s'han decidit els espais a regular?

- La selecció s'ha fet mitjançant una metodologia exhaustiva que ha permès:
- Identificar les zones sota més pressió o vulnerables a la sobre-freqüentació.

- Definir àrees d'exclusió per a esdeveniments massius.
- Proposar restriccions d'accés motoritzat en boscos d'alt valor per a la conservació.

Altres actuacions previstes

- Rationalització de camins i senders en zones sensibles.
- Implantació de mesures per regular l'accés i afavorir un ús públic compatible amb la conservació.

Amb aquests tancaments, fem un pas important per equilibrar l'ús públic i la protecció dels boscos de pi negre, assegurant que la muntanya d'Alinyà continuï sent un espai natural de gran valor ecològic.

Avancen les mesures de prevenció i mitigació d'impactes sobre l'hàbitat

El projecte LIFE UNCINATA* continua desplegant accions per protegir els boscos de pi negre del Pirineu davant dos grans reptes: el risc d'incendis d'alta intensitat en zones vulnerables i l'impacte de l'herbivorisme (pressió per part d'ungulats domèstics i salvatges) sobre l'hàbitat.

Prevenció d'incendis

Es fan servir cremes prescrites i desbrossades mecàniques en punts estratègics. L'actuació directa abasta unes 50 hectàrees, però protegeix fins a 2.000 hectàrees de pi negre.

L'objectiu és reduir la càrrega de combustible i minimitzar el risc de grans incendis.

Reducció de la pressió d'herbivoria

S'apliquen tècniques diverses, algunes de caràcter experimental:

- Restauració del sotabosc en zones degradades.
- Millora de pastures properes a boscos amb alta pressió d'herbivoria.
- Exclusió del bestiar domèstic en rodals madurs o sobrepasturats.
- Creació de tancats d'exclusió per a ungulats salvatges.
- Restauració del sotabosc dins d'aquests tancats per afavorir la regeneració natural.

Àrees d'actuació

S'han definit 7 sectors estratègics entre el Cadí i l'Alt Pirineu, on es treballa per millorar les pastures i reduir la pressió que el bestiar domèstic ha exercit sobre l'hàbitat del pi negre.

Aquestes mesures combinen prevenció, restauració i innovació per garantir que els boscos de pi negre siguin més resilents i puguin continuar aollint una gran biodiversitat en el futur.

Comencem a visualitzar la vessant més comunicativa del projecte

De cara als darrers dos anys del LIFE UNCINATA* (2026 i 2027), hem iniciat una nova etapa centrada en la comunicació i la divulgació. L'objectiu és apropar el projecte al públic general i posar en valor l'hàbitat de pi negre i les accions que hi duem a terme.

Nous materials audiovisuals

Aviat podreu veure vídeos divulgatius que expliquen les metodologies utilitzades en el seguiment de fauna i biodiversitat.

Aquests vídeos mostraran els (bio)indicadors directes i indirectes que ens ajuden a entendre l'estat de l'hàbitat i la seva evolució.

Il·lustracions de la Blanca Martí

La il·lustradora Blanca Martí ha creat una col·lecció de dibuixos que representen els elements més característics de l'hàbitat: fauna, flora i dendromicrohàbitats.

Són il·lustracions pensades per divulgar i sensibilitzar, i segur que us captivaran.

Experiència immersiva en 360°

En col·laboració amb l'empresa 360Lab, estem preparant vídeos immersius en 360°. Es podran veure als punts d'informació dels parcs naturals vinculats al projecte.

L'experiència permetrà endinsar-se virtualment al bosc de pi negre, descobrir les espècies que hi viuen, les intervencions realitzades i els valors que fan d'aquest hàbitat un espai emblemàtic.

Amb aquesta aposta comunicativa, el LIFE UNCINATA* vol fer visible la riquesa del pi negre del Pirineu i compartir amb tothom els esforços per conservar-lo i millorar-lo.

Navarra finalitza la construcció del tancat d'exclusió d'ungulats

L'empresa pública navarra Orekan ha completat la construcció del tancat d'exclusió d'ungulats prevista dins del WP6 del projecte LIFE UNCINATA*.

On s'ha fet?

A la Reserva Natural de Larra-Aztaparreta, un espai de gran valor ecològic, amb un paisatge abrupte i de difícil accés, on no s'hi realitza cap tipus de gestió forestal.

Objectiu del tancat

- Permetre l'observació dels canvis en la vegetació dins la zona protegida.
- Estudiar l'impacte de l'herbivorisme (pressió per part d'ungulats domèstics i salvatges) sobre la regeneració herbàcia i arbustiva associada a l'hàbitat.

Aquesta actuació és clau per entendre millor la dinàmica dels boscos de pi negre i avançar en la conservació d'un hàbitat d'alt valor natural al Pirineu.

@LIFE_UNCINATA

life_uncinata

<https://lifeuncinata.eu>

lifeuncinata@ctfc.cat

Co-funded by
the European Union

Con la contribución del instrumento financiero LIFE de la Unión Europea Referencia: LIFE21-NAT-ES-LIFE UNCINATA /101074730 | Acrónimo: LIFE21-NAT-ES-LIFE UNCINATA

